

Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus

Perusteen teksti

Kunta voi järjestää maahanmuuttajille perusopetuksessa järjestettävää valmistavan opetuksen lisäopetusta. Valmistavan opetuksen lisäopetusta saavat oppilaat ovat perusopetuksen oppilaita. Opetusta järjestetään sellaiselle ulkomaalaistaustaiselle oppilaalle, joka ei ole syntynyt Suomessa. Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus on tarkoitettu perusopetukseen valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyville oppilaille, joilla ei ole vielä riittävää peruskielitaitoa koulun opetuskielessä.

Perusopetukseen siirtyvillä oppilailla tarkoitetaan oppilaita, jotka ovat päättäneet valmistavan opetuksen samana tai sitä edeltävänä vuonna. Oppilaan edun kannalta on tarkoituksenmukaista, että hän siirtyy perusopetuksessa järjestettävään valmistavan opetuksen lisäopetukseen suoraan perusopetukseen valmistavan opetuksen päättymisen jälkeen.

Valmistavan opetuksen lisäopetukseen on tarkoituksenmukaista ohjata oppilaat, joilla on vielä perusopetukseen valmistavan opetuksen jälkeen kehittyvä alkeiskielitaito (A1) opetuskielessä ([Kehittyvän kielitaidon asteikko, suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus](#)) tai puutteellinen tai vähäinen koulunkäyntihistoria. Myös oppilaat, jotka siirtyvät valmistavasta opetuksesta perusopetukseen sen loppuvaiheessa, voivat tarvita valmistavan opetuksen lisäopetusta.

Perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetus voidaan järjestää enintään vuoden ajaksi. Oppilaan tarvetta valmistavan opetuksen lisäopetukseen arvioidaan säännöllisesti, ja se voidaan päättää vuoden aikana niissä oppiaineissa, joissa oppilas ei enää tarvitse sitä.

Perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetusta saavan oppilaan oppimisen ja osaamisen arvioinnissa noudatetaan perusopetuksen arvioinnin periaatteita.

Opetuksen tavoitteet ja sisältö

Perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan peruskielitaitoa opetuskielessä ja eri tiedonalojen kielissä. Peruskielitaidolla tarkoitetaan sellaisia suomen/ruotsin kielen valmiuksia, joita oppilas tarvitsee perusopetuksessa. Tiedonalojen kielen hallinnalla tarkoitetaan oppilaan valmiuksia lukea, ymmärtää ja tulkita eri oppiaineiden tekstejä sekä tuottaa niitä.

Valmistavan opetuksen lisäopetus on kielitietoista opetusta. Opetuksessa keskitytään kullekin oppiaineelle ominaisten tekstien yhteiseen tarkasteluun, tekstien tyypillisten piirteiden löytämiseen ja opiskelun edellyttämien tekstien ohjattuun tuottamiseen suullisesti ja kirjallisesti sekä oppiainekohtaisen sanavaraston vahvistamiseen.

Oppilas etenee opinnoissaan paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettyjen vuosiluokkakohtaisten tavoitteiden mukaisesti. Myös opinnoissa eteneminen tavoitekokonaisuuksittain on mahdollista valmistavan opetuksen lisäopetuksessa. Tällöin noudatetaan luvussa 5.4.3 kuvattuja periaatteita.

Opetukseen ohjaaminen ja opetuksen järjestäminen

Valmistavan opetuksen lisäopetuksen tarve arvioidaan lähtökohtaisesti perusopetukseen valmistavan opetuksen loppuvaiheessa. Arvioinnin tekee perusopetukseen valmistavaa opetusta antanut opettaja yhteistyössä muiden oppilasta opettaneiden opettajien kanssa. Jos oppilas siirtyy valmistavan opetuksen lisäopetukseen myöhemmin, arviointi tehdään yhteistyössä oppilasta opettavien

perusopetuksen opettajien kanssa. Arviointi kohdistuu opetuskielen peruskielitaitoon ja eri oppiaineiden tiedonalojen kielen hallintaan.

Valmistavan opetuksen lisäopetukseen ohjataan lähtökohtaisesti ne oppilaat, joiden peruskielitaito opetuskielessä on pääasiassa vielä kehittyvän alkeiskielitaidon (A1) vaiheessa. Tällöin oppilas selviää useimmin toistuvista arkisista koulun kielenkäyttötilanteista. Hän osaa nimetä tuttuja asioita sekä tunnistaa puhutusta ja kirjoitetusta kielestä tuttuja sanoja ja ilmauksia, lyhyitä ohjeita ja tuttuja aiheita. Opetuspuheesta ja opetuksessa käytetyistä teksteistä hän ymmärtää aiheen kuvien ja ydinsanojen avulla ja osaa tuottaa lyhyitä tekstejä. Oppilas tarvitsee malleja ja tukea tekstien ymmärtämiseen, tulkitsemiseen ja tuottamiseen. ([Kehittyvän kielitaidon asteikko, suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus](#)).

Oppilaalle voidaan laatia suunnitelma opintoja varten opettajien yhteistyönä. Suunnitelmassa kuvataan oppilaan opetuskielen opetuksen tavoitteet erityisesti niissä oppiaineissa, joissa valmistavan opetuksen lisäopetusta annetaan sekä muut valmistavan opetuksen lisäopetuksen tavoitteet. Suunnitelmaa laativat opettajat käyvät keskustelun valmistavan opetuksen lisäopetuksen tarpeesta ja tavoitteista oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa.

Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus on joustavaa, suunnitelmallista ja oppilaan tarpeiden mukaan muuttuvaa. Valmistavan opetuksen lisäopetusta annetaan oppilaan työjärjestyksen mukaisten oppituntien aikana samanaikais- tai yhteisopetuksena, erillisinä lisätunteina, pienemmässä ryhmässä tai henkilökohtaisena ohjauksena. Opetusta voidaan antaa myös oppituntien ulkopuolella huomioiden koulupäivien pituuden enimmäismäärät.

Valmistavan opetuksen lisäopetuksen järjestämiseksi koulussa voidaan nimetä vastuuopettaja. Vastuuopettaja osallistuu yhteistyössä muiden opettajien kanssa oppilaan suunnitelman ja työjärjestyksen laatimiseen ja voi toimia myös yhteis- ja samanaikaisopettajana valmistavan opetuksen lisäopetuksessa.

Paikallinen tarkennus

Oppilaan valmistavan opetuksen lisäopetuksen (lisäValo) tarpeen arviointi ja opetukseen ohjaamisen käytännöt

Opiskelijan valmistavan opetuksen lisäopetuksen tarve arvioidaan moniammatillisesti ennen perusopetukseen valmistavan opetuksen oikeuden päättymistä. Arviointi tapahtuu hyödyntämällä kehittyvän kielitaidon asteikkoa sekä taustatietoja oppilaan koulunkäyntihistoriasta. Arviointi ja muu olennainen tieto kirjataan oppilaan valmistavan opetuksen lisäopetuksen suunnitelmaan.

Oppilaan kielitaitotason arvioinnissa käytetään pedagogista VOITTO- työvälinettä. VOITTO-työvälineen tuottamaa tietoa voi hyödyntää paitsi valmistavan opetuksen suunnittelussa, myös arvioitaessa oppilaan tarvetta perusopetuksessa järjestettävään valmistavan opetuksen lisäopetukseen.

[VOITTO-työväline](#)

[Kielitaidon tasojen kuvausasteikko](#)

Opetuskielen kehittymiseen ja arviointiin voidaan käyttää lisäksi esimerkiksi KIKE- ja Kielipuntaritestejä.

Rehtori tai virka-apulaisrehtori tekee päätöksen valmistavan opetuksen lisäopetuksesta.

Yhteistyö perusopetukseen valmistavan opetuksen kanssa

LisäValo-koulutuksessa tehdään suunnitelmallista yhteistyötä perusopetukseen valmistavan opetuksen kanssa opiskelijan sujuvan siirtymän varmistamiseksi. Yhteistyö sisältää tiedonsiirron, nivelvaiheen suunnittelupalaverit sekä ohjausyhteistyön. Erityistä huomiota kiinnitetään opiskelijan kielitaidon, opiskelutaitojen ja oppimisen tuen jatkumoon. Yhteistyö toteutetaan opettajien, opiskeluhuollon sekä tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kanssa.

Valmistavan opetuksen lisäopetuksen järjestämisen periaatteet, vastuut ja yhteistyökäytännöt

Valmistavan opetuksen lisäopetuksen järjestämisen suunnitelma kirjataan koulukohtaiseen lukuvuosisuunnitelmaan. Rehtori/virka-apulaisrehtori/apulaisrehtorit vastaavat valmistavan lisäopetuksen tarkoituksenmukaisesta toteutuksesta omalla koulullaan. Oppilasta opettavat opettajat suunnittelevat lisäopetuksen käytännön toteutuksen yhteistyössä ja nimetty vastuuopettaja huolehtii oppilaan koulunkäynnin toteuttamisesta käytännössä. Valmistavan opetuksen lisäopetuksessa noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelmaa, tavoitteita ja arvioinnin periaatteita.

Opetus kohdistuu erityisesti:

- Opetuskielen peruskielitaidon vahvistamiseen
- Eri oppiaineiden kielen ja käsitteiden ymmärtämiseen
- Opiskelutaitojen kehittämiseen

Opetus toteutetaan joustavin järjestelyin esimerkiksi:

- Erityisluokissa
- Pienryhmäopetuksena
- Samanaikaisopetuksen
- Oppituntien ulkopuolisena lisäopetuksena

Oppilaan valmistavan opetuksen lisäopetuksen suunnitelman laatimisen periaatteet, jos suunnitelmaa käytetään

Valmistavan opetuksen valmistavan opetuksen lisäopetuksen suunnitelma laaditaan jokaiselle lisäopetusta saavalle oppilaalle. yksilöllinen suunnitelma, perustuu sen laatiminen opiskelijan yksilölliseen tarpeeseen. Suunnitelmassa määritellään opiskelijan tavoitteet oppiainekohtaisesti, keskeiset sisällöt, tukitoimet sekä opintojen etenemisen seuranta.

Suunnitelma laaditaan opiskelijälähtöisesti yhteistyössä muiden oppilasta opettavien opettajien kanssa.

Suunnitelmaa seurataan ja päivitetään tarpeen mukaan.

Suunnitelmassa kuvataan:

- Oppilaan kielitason lähtötaso (kielitason kuvausasteikko)
- Keskeiset oppimistavoitteet

- Oppiaineet, jossa lisäopetusta annetaan
- Tukitoimet ja opetusjärjestelyt
- Kuka/ketkä opetuksesta vastaavat
- Seuranta ja arviointi toteutetaan yhteistyössä oppilasta opettavien opettajien kanssa

Oppilaiden opiskelun ja oppimisen seuraamisen ja valmistavan opetuksen lisäopetuksen tarpeen arvioinnin käytänteet vuoden aikana

Oppilaan tarvetta valmistavan opetuksen lisäopetukseen arvioidaan säännöllisesti, vähintään kaksi kertaa valmistavan opetuksen lisäopetuksen aikana. Valmistavan opetuksen lisäopetuksen antaminen voidaan päättää vuoden aikana niissä oppiaineissa, joissa oppilas ei enää tarvitse sitä.

Arviointi tehdään yhdessä kaikkien oppilasta opettavien opettajien kanssa.

Oppilaan edistymistä seurataan jatkuvasti osana perusopetuksen arviointia. Mikäli oppilas saavuttaa riittävät valmiudet perusopetuksessa opiskeluun ilman lisätukea, lisäopetus voidaan päättää ennen enimmäiskeston täyttymistä.

Seurannassa kiinnitetään huomiota:

- Opetuskielen kehittymiseen, esim. KIKE-, VOITTO- ja Kielipuntari-testit
- Oppiaineiden oppiaineiden ymmärtämiseen
- opiskelutaitoihin